

PODSUMOWANIE

do Strategii Rozwoju Gminy Sulmierzyce na lata 2017 – 2023

Strategia Rozwoju Gminy Sulmierzyce na lata 2017 - 2023 bezpośrednio wpisuje się w cele Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 oraz Strategii Rozwoju Powiatu Pajęczańskiego na lata 2014 - 2020.

Strategia Rozwoju Gminy Sulmierzyce na lata 2017 – 2023 została przygotowana w oparciu o diagnozę przeprowadzoną w pięciu sferach: funkcjonalno - przestrzennej, technicznej, środowiskowej, społecznej i gospodarczej, obejmującą cały obszar administracyjny gminy Sulmierzyce. Prezentowany dokument określa wizję rozwoju gminy, cele strategiczne i operacyjne oraz wskazuje kierunki działań i zadania, jakie gmina Sulmierzyce zamierza realizować w latach 2017-2023.

1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Przedmiotowy dokument ma charakter strategiczny oraz pewien stopień ogólności. W związku z powyższym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych.

Rozwiązania alternatywne powinny być wskazane na etapie procedury oddziaływania na środowisko szczegółowych projektów technicznych.

2. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Gminy Sulmierzyce na lata 2017 - 2023, została opracowana zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i stanowi element procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania tego dokumentu na środowisko przyrodnicze regionu.

Wójt Gminy Sulmierzyce uzyskał uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu „Strategii Rozwoju Gminy Sulmierzyce na lata 2017 - 2023” od Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi przy piśmie z 20 marca 2017 r.

znak: PWIS.NSOZNS.9022.1.182.2017.SK oraz od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi przy piśmie z 20 marca 2017 r. znak: WOOŚ-II.411.103.2017.AJa. Przedmiotowy dokument tj. prognoza oddziaływania na środowisko do projektu „Strategii Rozwoju Gminy Sulmierzyce na lata 2017 - 2023” został opracowany zgodnie z ww. uzgodnieniami.

Prognoza dotyczy następujących zagadnień, będących treścią analizowanego projektu Strategii:

- ✓ analizy i oceny celów i priorytetów zawartych w projekcie,
- ✓ analizy i oceny środowiska przyrodniczego oraz zagrożeń i problemów jego ochrony,
- ✓ identyfikacji i charakterystyki przewidywanych znaczących oddziaływań zadań zawartych w projekcie.

Przy sporządzaniu prognozy posługiwano się metodą opisową, która polegała na charakterystyce zasobów środowiska Gminy Sulmierzyce, określeniu stanu środowiska przyrodniczego i jego zagrożeń. Do opisu posłużono się danymi pochodzącymi z Urzędu Gminy Sulmierzyce oraz z innych jednostek i podmiotów działających na tym terenie. Do przeprowadzenia analizy zostały wykorzystane również dane zgromadzone przez WIOS, GUS, dostępną literaturę tematu oraz ustalenia własne. Zastosowano również metodę analityczną, która polegała na analizie proponowanych kierunków działań w zakresie ochrony środowiska.

Charakter omawianego dokumentu z założenia jest proekologiczny. Jednak realizacja niektórych zamierzeń, jakkolwiek w skali regionalnej uzasadnionych pod względem ekologicznym, w skali lokalnej może skutkować wystąpieniem chwilowych, negatywnych oddziaływań środowiskowych.

Zapisy Strategii, wykluczają możliwość wzrostu zagrożenia dla wód i ziemi, powodowanego rozbudową sieci wodno – ściekowej oraz oczyszczalni. Cele oraz działania zapisane w Strategii w zakresie ochrony wód będą pozytywnie oddziaływać na środowisko, mimo możliwych negatywnych oddziaływań, które mogą wystąpić na mniejszą skalę, występować raczej lokalnie, w krótkiej skali czasowej.

Ogólne ustalenia Strategii wskazują, że jej realizacja nie powinna wpłynąć na pogorszenie stanu zanieczyszczenia powietrza ani obszaru gminy, ani jej otoczenia.

Proces urbanizacji i zagospodarowania terenu prowadzi niezmiennie do zajmowania przez zabudowę i tereny nieprzepuszczalne coraz większych powierzchni, będących

dotąd terenami biologicznie czynnymi. Strategia zapewnia ochronę gleb oraz powierzchni szczególnie cennych pod względem przyrodniczym przez nadmiernym zainwestowaniem.

Strategia i jej cele jako działania chroniące środowisko przed wpływem hałasu i pól elektroenergetycznych podaje głównie działania kontrolne, monitoring i przestrzeganie obszarów wolnych od zagospodarowania wokół miejsc narażonych na ekspozycję na te zagrożenia. Tym samym cele i zadania zapisane w programie ochrony środowiska w zakresie ochrony przed hałasem i polami elektromagnetycznymi będą pozytywnie oddziaływać na środowisko, mimo możliwych negatywnych oddziaływań, które mają znacznie mniejszą skalę.

Na terenie gminy nie planuje się inwestycji, które mogą doprowadzić do wystąpienia poważnej awarii.

Strategia nie zawiera specjalnych, osobnych zapisów dotyczących ochrony dziedzictwa materialnego. Działania mające na celu poprawę stanu ogólnego środowiska wpłyną jednak pośrednio także na stan dóbr materialnych.

Należy zwrócić uwagę, że konkretne oddziaływania środowiskowe będzie można ocenić dopiero w oparciu o konkretne dane projektowe i lokalizacyjne na etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji. Na obecnym etapie projektu Strategii, takich danych nie można przedstawić, ponieważ jest to dokument ogólny i strategiczny, zawierający ogólne wytyczne dla gminy, określający ogólne ramy przedsięwzięć planowanych do realizacji na tym terenie.

Należy pamiętać, że działanie na jeden komponent środowiska nie powoduje zmian tylko w tym komponencie. Środowisko należy traktować jako system wzajemnie ze sobą powiązanych elementów, w którym zmiana jednej części wpływa na inną lub na całość systemu.

Zapisy Strategii odnoszą się tematycznie do ochrony środowiska. Ochrony tej nie można rozpatrywać bez zwrócenia uwagi na rolę i kondycję człowieka w tym środowisku. Ochrona poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego oraz infrastruktury, która te komponenty będzie chronić, bądź oczyszczać wpłynie niewątpliwie na zdrowie i bezpieczeństwo człowieka.

Biorąc pod uwagę lokalizację gminy, nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko. Strategia, nie zawiera zapisów (ani nie stwarzają możliwości), w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

Strategia jest dokumentem, którego głównym celem jest określenie dla Gminy Sulmierzyce drogi do osiągnięcia celów w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, ustalonych wcześniej na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Odstąpienie od wdrażania zapisów tych dokumentów oznaczać będzie odstąpienie od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska. W przypadku braku realizacji Strategii Rozwoju Gminy Sulmierzyce na lata 2017 - 2023, przeprowadzona analiza i ocena stanu istniejącego pozwala wykazać, że może nastąpić pogorszenie stanu środowiska. Brak realizacji programu przyczyniać się będzie do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w środowisku.

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Sulmierzyce na lata 2017 - 2023 nie przewiduje skutków czy oddziaływań środowiskowych wymagających przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej, w związku z czym nie przewiduje się podjęcia takich działań, choć można przypuszczać, że szczegółowe raporty oddziaływania na środowisko planowanych inwestycji będą wymagać podjęcia takich działań.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Gminy Sulmierzyce na lata 2017 - 2023 jest dokumentem wspomagającym projekt, gdyż wskazuje na ewentualne zagrożenia wynikające z niepełnej ich realizacji. Sugerowane do realizacji przedsięwzięcia w ramach programu mają zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko. Proponowanie działań alternatywnych dla podanych rozwiązań nie ma zatem uzasadnienia z formalnego i ekologicznego punktu widzenia. Na etapie sporządzania projektów do planowanych inwestycji można prowadzić wariantowanie przy wyborze technologii, zastosowanych materiałów, sposobu wykonania, terminu bądź konkretnego przebiegu prac inwestycyjnych.

Wdrażanie w życie rozwiązań przewidzianych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Sulmierzyce na lata 2017 - 2023 wymaga stałego monitorowania realizacji zapisanych w tych dokumentach zadań oraz szybkiej reakcji w przypadku pojawiania się rozbieżności pomiędzy projektowanymi rezultatami, a stanem rzeczywistym. Monitorowanie to winno stać się stałym zadaniem, przede wszystkim, władz Gminy, które są odpowiedzialne za nadzorowanie wdrażania projektu.

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Sulmierzyce na lata 2017 - 2023 określa zasady oceny i monitorowania efektów jego realizacji. W dokumencie tym zaproponowano

wskaźniki ilościowe i jakościowe, które pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych zadań / kierunków działań i związane z tym zmiany w środowisku.

Strategia Rozwoju Gminy Sulmierzyce na lata 2017 – 2023 po uchwaleniu stanowić będzie podstawowy dla tej jednostki samorządu terytorialnego dokument polityki rozwoju lokalnego. Ze względu na zmieniające się zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania rozwoju gminy Sulmierzyce oraz trwającą perspektywę finansową UE, władze samorządowe gminy Sulmierzyce podjęły decyzję o konieczności takiego zaplanowania rozwoju gminy, by zarówno cele rozwoju, kierunki działań oraz planowane zadania wpisywały się w ramy wyznaczone przez strategiczne dokumenty wyższego rzędu, w tym szczebla powiatowego, wojewódzkiego, krajowego i unijnego. Strategia Rozwoju Gminy Sulmierzyce na lata 2017 - 2023 bezpośrednio wpisuje się w cele Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 oraz Strategii Rozwoju Powiatu Pajęczańskiego na lata 2014 - 2020.

3. Opinie organów

W toku przeprowadzonej procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko uzyskano opinie organów:

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska pismem z dnia 19 maja 2017r. znak WOOŚ-II.410.27.2017.AJ zaopiniował pozytywnie projekt programu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Łodzi w opinii sanitarnej z dnia 19 maja 2017r. znak PWIS.NSOZNS.9022.1.182.2017.SK przyjął bez zastrzeżeń projekt programu.

4. Udział społeczeństwa

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Sulmierzyce na lata 2017 - 2023 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko poddany został konsultacjom społecznym na zasadach i w trybie określonym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Do publicznej wiadomości podano informację o:

- przystąpieniu przez Gminę Sulmierzyce do opracowywania projektu Strategii

Rozwoju Gminy Sulmierzyce na lata 2017 - 2023,

- możliwości zapoznania się z projektem Strategii wraz z prognozą oraz opiniami właściwych organów,
- możliwości składania uwag i wniosków,
- sposobie, miejscu i terminie składania uwag i wniosków,
- organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków.

Termin udostępniania informacji w sprawie postępowania w zakresie przeprowadzanej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla opracowanego projektu Strategii oraz możliwości wnoszenia uwag i wniosków wyznaczono w dniach od 23 maja 2017 r. do 14 czerwca 2017 r. Informacja została zamieszczona na tablicy ogłoszeń, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Sulmierzyce, w wydaniu tygodnika Kulisy Powiatu w dniu 23.05.2017 r. oraz ogłoszona w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy.

W terminie 21 dni nie wpłynęły żadne wnioski lub uwagi w przedmiocie prowadzonego postępowania.

5. Oddziaływanie transgraniczne

W toku prowadzonej procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nie zachodziła potrzeba prowadzenia postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko - oddziaływanie takie nie występowało.

6. Monitoring

Ocena realizacji programu polega na monitorowaniu zmian w wielu wzajemnie powiązanych strefach. System monitorowania w celu uzyskiwania kompatybilnych informacji powinien uwzględniać następujące działania:

- zebranie danych liczbowych,
- uporządkowanie, przetworzenie, analiza zebranych danych,
- przygotowanie raportu,
- analiza porównawcza,
- aktualizacja.

System monitoringu realizacji i efektywności programu ochrony środowiska składa się z podstawowych elementów:

- monitoringu środowiska,

- monitoringu wdrażania zapisów programu ochrony środowiska, a także jego przygotowania, oceny i aktualizacji,
- monitoringu społecznego (odczucia i skutki),
- monitoringu, inspekcji i egzekucji leżące w zakresie zadań WIOŚ i innych instytucji.

W celu nadzoru nad realizacją opracowanego niniejszego programu wybrano wskaźniki/mierniki, które będą pomocne w przedstawianiu stopnia realizacji założonych zadań. Analiza tych wskaźników będzie podstawą do korekty i weryfikacji przedsięwzięć planowanych w przyszłych aktualizacjach programu ochrony środowiska.

W monitorowaniu zmian zachodzących w otoczeniu stosowane będą wskaźniki w zależności od celów i priorytetów Strategii oraz dostępności danych dla planowania lokalnego. Monitorowaniu efektów zaplanowanych zadań mogą służyć wskaźniki np.:

- liczba wybudowanych budynków uwzględniających standardy budownictwa pasywnego [szt.];
- liczba wspartych obiektów infrastruktury jednostek organizacyjnych systemu oświaty [szt.];
- liczba wybudowanej infrastruktury turystycznej [szt.];
- liczba wybudowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych [szt.];
- długość utworzonych szlaków turystycznych [km];
- liczba istniejących obiektów przystosowanych do pełnienia funkcji turystycznych [szt.];
- liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt.];
- liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełno sprawnościami [szt.];
- powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji [m²];
- liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE [szt.];
- liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE [szt.];
- długość wybudowanych dróg gminnych [km];
- długość przebudowanych dróg gminnych [km];
- długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej [km].